

Vandring i kystens kulturhistorie

På det nordlige Djursland følger Nordsøstien kysten, og på en stor del af strækningen går stien langs stranden.

Fra **Fjellerup Kær** og vestpå til Rygård Strand ligger Norddjurslands største sommerhusområde, og når nogen i dag omtaler Fjellerup, kan man godt gå ud fra, at det er sommerhusområdet, man taler om. Landsbyen **Fjellerup** ligger der ganske vist stadig, men er stille og roligt ved at udvikle sig til et servicecenter for sommerhusområdet, og hovedvejen gennem området går ikke længere gennem landsbyen, men er blevet forlagt nord om byen.

Fra Fjellerup er der forbindelse til Gjerrildbanestien i Stenvad (Fjellerup-Stenvad ca. 8 km).

Langs Klitvej, der følger kysten, kan man også se sporene af den fiskerby, som Fjellerup engang var. Ved **Fjellerup Strand** drev man bundgarnsfiskeri. Det startede i 1870'erne, og da fiskeriet var på sit højeste, var omkring 50 mennesker beskæftiget med selve fiskeriet, mens omkring 15 levede af at handle med fisk i oplandet. På et tidspunkt var der også et stort fiskerøgeri og en konservesfabrik på stedet. Nu er det meste væk, men der er dog stadig lidt kystfiskeri i Fjellerup og et par lokale fiskehandlere. Fjellerup Strand er Blå Flag Station.

Frem til Lystrup Strand forløber Nordsøstien langs med stranden. Undervejs kommer man forbi Havhuse, der er den undtagelse, der bekræfter, at man helst ikke byggede helt ude ved kysten i ældre tid.

Har man blot den mindste interesse for forhistorisk tid, er der ingen vej uden om **Tustrup Fortidsminder**. På en lille stump hede kan man her uforstyrret gå rundt mellem to *dysser*, en *jættestue* og et *kulthus* fra bondestenalderen, ca. 3200 f.Kr. (Se foto på forsiden)

En alternativ rute går omkring Tustrup Fortidsminder. Der er ca. 4 km fra Skovgaarderne derned og tilsvarende ca. 4 km til kysten ved Havhuse.

Sommerhusområdet **Lystrup Strand** har en egen charme på grund af de mange små, tætliggende ældre sommerhuse med udsigt over vandet. Det er tidligt dansk sommerhusbyggeri fra en tid, hvor sommerhusopholdet også var et socialt projekt, der rakte længere end til den nærmeste familie.

Længere fremme lå en gammel ladeplads. Nu er der kun **Vindingsminde** (hvor stien drejer ind i landet) og en toldassistentbolig til at bevidne, at stedet for en tid var en vigtig udskibningshavn. Det var mest kornvarer, trælast og købmændsvarer, man her ind- og udskibede direkte fra stranden. Især udskibning af brænde til København var en givtig forretning og en vigtig indtægtskilde for områdets godser.

Hevring Hede

Hevring Hede er et militært øvelsesterræn, som er lukket for offentligheden, når der foregår militære aktiviteter – oftest øvelses-skydning – på terrænet. Adgangsforbuddet skal ubetinget respekteres, da det er forbundet med livsfare at trods det. Tydelige, højt hejste »bøjer« i fluorescerende pink er signal om, at der foregår skydning på terrænet.

På dage, hvor der ikke skydes, har offentligheden imidlertid adgang til området, som er en flot hede med et rigt dyreliv. Adgang sker gennem hovedindgangen ved Voer Færgevej eller i Hevring by. **Tjek først, at der er adgang!**

Hevring Hede

Lodsstien

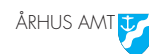
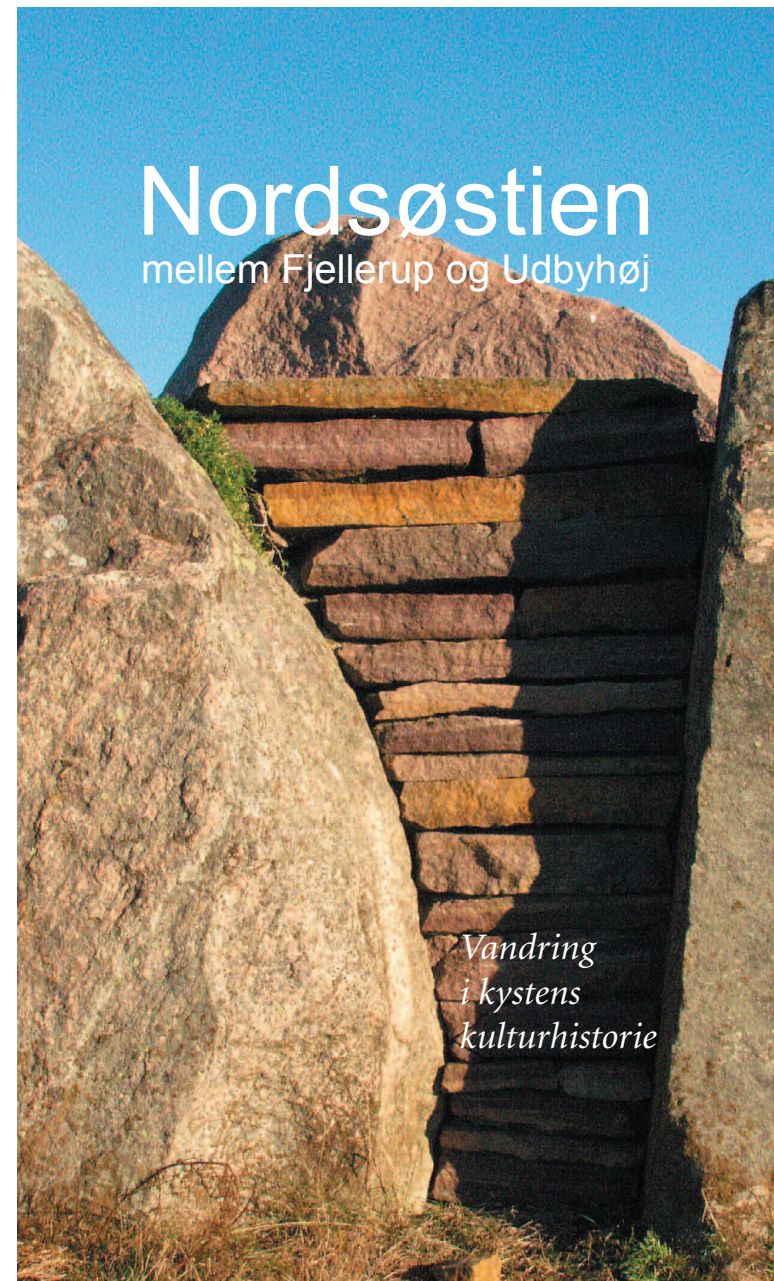
Lodsstien går fra Udbyhøj til Randers. Første del af stien fra Udbyhøj til Voer er ca. 14 km lang. Anden del af stien fra Mellerup til Randers er ca. 15 km lang. Lodsstien giver en enestående mulighed for at opleve det smukke og særegne fjordlandskab omkring Randers Fjord.

Gjerrildbanestien mellem Ryomgård og Gjerrild følger et gammelt banespor. På en stor del af strækningen går man gennem skov, hvor man på en god dag kan have det hele for sig selv. Man kommer også gennem en række små byer som Hemmed, Tranehuse, Stenvad, Ramten og Nimtofte – byer, som alle engang var stationsbyer på Gjerrildbanen. Gjerrildbanestien er ca. 28 km lang og godt afmærket. Man kan både gå og cykle på stien.

Se mere på www.northseatrail.org

Udgivet i 2006 af Århus Amt (rev. november 2006)
Redaktion og fotos: Kulturhistorie & Landskab
Layout: Gerda Skytte
Grundkort: © Kort- og Matrikelstyrelsen
Oplag: 10.000
Tryk: Grafisk Service, Århus Amt – 155-06-002b

The North Sea Trail/NAVE Nortrail project is partly funded by EU through Interreg IIIb North Sea Programme

Hevringholm Strand ligger på kanten af **Hevring Hede**, der udgør den yderste del af en bred dal, hvis bund er hævet havbund. Dalen er 3-4 km bred, flad og med temmelig sandede jorder. Ikke mindst Hevring Hede er et ufrugtbart område, som næppe nogen sinde har været opdyrket.

Det flade og vidtstrakte landskab understreges af de lange lige veje og tilsyneladende endeløse kanaler på såvel skydeterrænet som på landbrugsarealerne mellem Hevring Hede og hovedgården **Hevringholm**.

I det vidtstrakte flade område nordvest for Hevring passerer man forbi **Hevring Mølle**. Der er ikke meget tilbage af fordums storhed, kun ruinerne af den gamle vandmølle ligger her nu og selvfølgelig også det hus ud mod Hevringvejen, hvor både mølleren og en lokal bager boede, da møllen gik bedst.

Kysten ved St. Sjørup

Kyststrækningen ved **St. Sjørup Strand** er vadehavsagtig. Her er der mulighed for at opleve tidevandets kommen og gåen. Området er gennemskåret af bugete render, kaldet *loer*, hvor tidevandet strømmer ind og ud af strandengen. Her er den særlige strandengsvegetation repræsenteret med *kveller*, *harrild*, *rød svingel* og *engelskgræs*.

Drilledjævel i Estruplund Kirke

Nordsøstiens videre forløb går langs de gamle kystskrænter forbi hovedgården **Estruplund** og **Estruplund Kirke**. Foruden velkendte motiver fra Bibelen rummer kirkens kalkmalerier også scener, der tager udgangspunkt i daglige gøremål som smørkærning og ølbrygning. Tit og ofte er drilledjævel på spil. I Estruplund kirke skider en djævel i en ung kones madspand. Et andet sted svarer en gift kone igen og tamper en djævel. Det er et bramfrit og folkeligt billedunivers, der træder frem under kirkens hvælvinger.

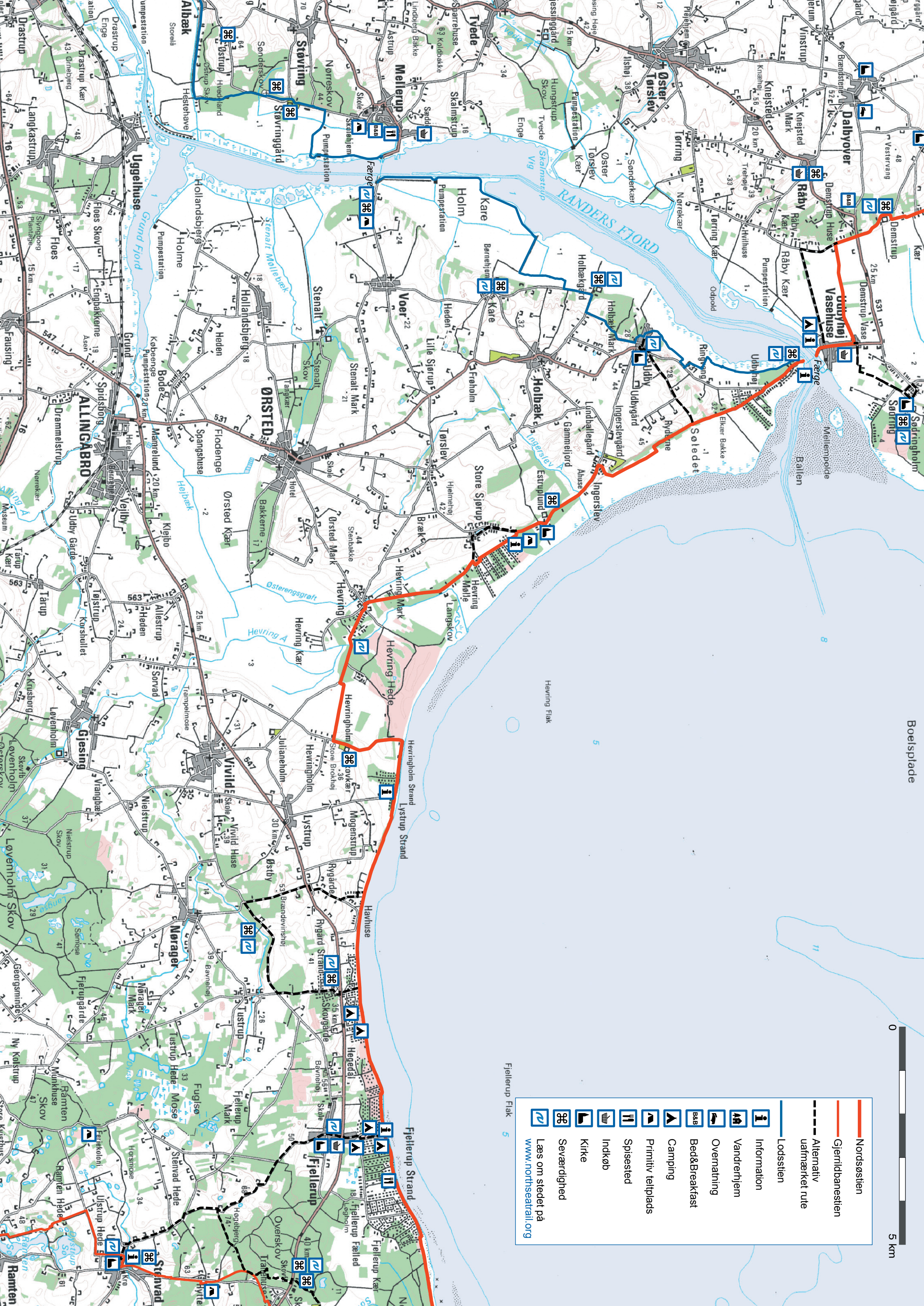
Ingerslev Å skal passeres ved Ingerslev Bro. Nu som tidligere kan man kun komme over åen her. Fra Ingerslev til Udbyhøj går Nordsøstien ved bunden af de høje kystskrænter, der udgør Ingerslev Bjerger og Udby Bjerger.

Vælger man at gå omkring **Udby** i stedet for den lige vej til færgeren, har man ikke alene mulighed for at opleve Udby gamle **fædrift**, men også en anden gammel vejtype, som man heller ikke finder mange steder – en **lodssti** fra 17- og 1800-tallet. Lodserne brugte stien, som nu er genåbnet, når de skulle frem og tilbage langs fjorden efter endt lodsning og ikke kunne få et »lift« med et skib tilbage. Fra morænebakkens yderste spids syd for fjorden er der færge over til **Udbyhøj Vasehuse**.

Lodsstien

Boelsplade

- Nordsøstien
- Gjerridbanestien
- Alternativ uafmærket rute
- Lodssstien
- i Information
- A Vandrerhjem
- A Overnatning
- BA&B Bed&Breakfast
- A Camping
- A Primitiv teltplads
- II Spisested
- A Indkøb
- A Kirke
- 88 Seværdighed

Fjellerup Flak 5
 Læs om stedet på www.northseatrail.org